

Година II.

УЧИЛИЩЕТО излазя два пѣти въ мѣсеца на тѣзи годѣмина. Годишна цѣна прѣдплатена едно бѣло медж. а за отвѣтъ Турско фр. 7. Спо-моществованіята ставагъ за-година. Писма неплатени на пощата не сѣ пріети. Твърдѣ дълги и нескопосни допнеки оставатъ непомѣстени.

Слистькъ 12-п.

Писма, допнеки и спо-моществованіята са испрацатъ надписани до издателя въ Русе у печатницата на Дунавската областъ, прѣзъ Г. на Спаса Попова.—Въ Шюменъ до Г-да Братія Р. Ил. Блъзови.

УЧИЛИЩЕ.

Сдържаніе: Образованіето на работната сила у женитѣ въ Германія (продълж. отъ сд. 11).—Свѣти на ергенитѣ и момитѣ.—Правила на п̀равственността.—Нови вѣсти (продълж. отъ сдн. 11).—Стихогорские (отзивъ).—Разни.

ОТЪ ПИСАРНИЦАТА.

Съ този листъ нашето „Училище“ прѣсполови втората си година, и ще върви напредъ. Списаніето ни има само 600 прѣпимеранти (спомощници), кои ако непапоряватъ, мѣчно ще може да си покрие разноскитѣ и, колкото да спестяваме, намъ ще бжде усилно да доискараме годината. За това ний приканваме изново, който обича, да са запише отсега, и ще му са доставятъ сичкитѣ листове отъ начало. Ако ли са вижда на нѣкои много, да платятъ цѣло спомоществованіе, (голѣма сума) пристана щемъ и за полвинка, т. е. да пріематъ само второто шестмѣсеціе, като прѣдплати сѣпки по 12 гр. съ пощенскитѣ разноски наедно. Какво ще сторимъ, кога изваждаме само 1000, и тѣ немогутъ да са намѣстятъ у 6–7 милиони българеки народъ?!

При това са умоляватъ и онія отъ спомощниците ни, кои са пріемали »Училище« а іоше не сѣ платили, да побързатъ и ни внесатъ стойността

на листа; защото инакъ ще бждемъ прѣсилени да напустиме работата си и да хукнемъ по вересій, хемъ да приканваме нови спомощници. Тогава какво ще кажатъ опези, кои си прѣдплатихъ у врѣме и поддържахъ ни до сега? Но ако би да стане таквозъ нѣщо, да направимъ и ній ваканція (распусъ), та за нѣсо врѣме да са спре листътъ ни, то молимъ нашитѣ добри спомощници да ни неосжждатъ; ній ще си остуимъ насѣтитѣ, като прибързаме да са достигнатъ листоветѣ и да си додѣтъ пакъ на реда тѣй, щото годината да са склучи на уреченото врѣме.

Образованіето на работната сила у женитѣ въ Германія.

(Продължене отъ сд. 11).

По врѣмето на народната прѣписка у Берлинъ⁽¹⁾, статистическій комитетъ е опрѣдѣлилъ сегашній кръгъ на женската занаятчиска дѣятелность. Изъ многобройнитѣ таблица, съставени отъ реченіи комитетъ, на чело стой таблицата, що

(1) Die Berliner Volkszählung vom 3 December 1867. Von Dr. Juris H. Schwabe. Berlin. II. 1870.

прѣдставлява числото на женитѣ, кои вършатъ различни работи, относително къмъ сичкитѣ жители у града Берлинъ. Натъкмената по такъвъ начинъ таблица показва, какво мъжеть—ратай са падатъ 1 на 23 жители отъ мъжскія полъ, а жени—ратайкини—1 на 8 жителки. Дѣто ще каже, че отъ 8 жени едната е ратайкиня, тогава когато мъжеть даватъ по 1 на 23 души. Цѣлото число на ратайтѣ—мъже у Берлинъ е 5596, а жени—ратайкини 42,639. Голѣмото прѣвходство на ратайкинитѣ—жени, срѣще ратайтѣ—мъже, види са да зависи отъ това, че у Берлинъ има обичай да държатъ слуги повече жени. Вторій видъ работа, що са занимаватъ женитѣ, е шивачното искусство. Съ този занаятъ са занимаватъ твърдѣ много: отъ 31 жени у Берлинъ едната е шивачка, а мъже—по 1 на 37 жители. Подирѣ слѣдва да изброява по колко жени и по колко мъже отдѣлно са занимаватъ у сѣки единъ отъ различнитѣ занаяти. . . . Спорѣдъ изложенитѣ цифри (които ний оставихме), доказано е, какво женската работливостъ у Берлинъ играе завидна роль. Изобщо като са описва понатагъкъ, колко жени и колко мъже са занимаватъ у каква да е работа, сравнително съ оня, кои са излѣгатъ безъ работа (*хайлазе*), падатъ са 1: 1, 45 за мъжеть, а 1: 3, 40 за женитѣ.

Съ помощта на твърдѣ остроумни прѣброяванія и съображенія, главатарѣтъ на статистическія комитетъ сполучилъ да опрѣдѣли посрѣдствомъ таблицитѣ, що били подъ негово расположение, кой класъ именно у обществото дава повече работни жени, кои могатъ да живѣятъ съ собственія си трудъ. По възпитането на дѣцата са занимаватъ повечето учителски и възпитателски дѣщери; същето може да са каже и за дѣщеритѣ, или женитѣ на други занаятчий, както и търговци, т. е. че такива са уловяватъ за бащия си, или мъжовія занаятъ. Женитѣ, кои принадлежатъ на чиновническія, лѣкарскія, духовнія и други подобни класе,

твърдѣ имъ са необича трудѣтъ, ако и тѣ, както други много жени, оставатъ неодоменни. Когато стѣгваме отблизо, ще видимъ, че такива жени, кои иматъ себе си за благородни, и не приучаватъ са на работа, често достигатъ до единъ печалень резултатъ; особено ако испаднѣтъ вдовици, у сиромашество. Такива жени, ако бѣхъ са занимавали отнапрѣдъ съ каква-годѣ работа, безъ да чакатъ докътъ ги застави нуждата, да са учатъ, слѣдъ мъжовата имъ смъртъ, на нѣкой си занаятъ, нещѣше да имъ бѣде мъчно отсѣтиѣ,—нѣма сумиѣше, че много изъ тѣхъ, отка прѣминѣтъ чрѣзъ различни фази, залавятъ са на нѣкой занаятъ, когато вече врѣмето имъ мине и остарѣятъ. . . .

Тукъ авторѣтъ, като изброява сичкитѣ у Берлинъ вдовици (30,636) и отдѣля онези, кои са хранятъ съ свой трудъ, колко иматъ други приходи (гелири), колко сѣдятъ безъ никаква си работа (тѣхъ брой 5,226) и др. ебира цѣлото число на женитѣ у Берлинъ, дѣто излиза на 149,283. Изъ това число, като са извадятъ 110,913 одомени, отъ кои 5,047 живѣятъ съ работа на рѣцѣ си, и другитѣ отъ 15 год. нагорѣ, оставатъ неодоменни 43,418, моми-жени, за кои може да са рече, какво тѣ никакъ неспомогатъ за развитіето на народниѣ трудѣ, или нѣкъ показватъ незаметна услуга у домашниѣ животѣ. Да живѣе нѣкой безъ занаятъ, продължава авторѣтъ, или инакъ да зависи отъ други—това е едно голѣмо общественно зло, противъ което трѣбва да са борятъ сичкитѣ за искореняването му. Спорѣдъ горнето число, показва на явѣ, че у Берлинъ ще трѣбва юще много да са работи, докътъ са улучши общественниѣ животѣ на женитѣ, на кои за лошитѣ стѣрни едноманѣ са подаватъ жалби, що сѣ стигнали у послѣдне време до камерата на депутатитѣ. У едно засѣданіе на депутатитѣ (1869 ноемврия 26) когато ставали разсѣждения за бюджета на вѣтрѣшното министерство, консерваторѣтъ *Фонъ-*

Браухитиш прѣдложилъ проектъ за не обходимостъта да са усили *нравственната* берлинска полиція, защото развращенето отъ лошевитѣ жени са простирало твърдѣ на голѣмъ размѣръ. Други единъ консерваторъ депутатинъ Штро-серъ, поддържалъ проекта на Фойз-Браухитиша като изобразилъ прѣдъ камерата грозната картина на Берлинскія развратъ съ най-черни краски. Той продължилъ да говори надълго върху безсрамнитѣ женици, кои висятъ по цѣль денъ на прозорцитѣ и др. най-сѣтитъ казалъ: по-чтени Господа, ний често са несговаряме у много политически и религіозни въпроси, но у тойзи въпросъ, надѣвамъ са, трѣбва да сме сички на единъ умъ и да дѣйствуваме братски за искореняванieto на злото.

Отъ стърната на либералнитѣ (Свободомислящитѣ) обади са Ловве, който говори доста противъ това, че съ усилянето на *нравственната* полиція, злото не ще може да са смали—страшно е, рекъль той, да са неуголѣми повече. „Признавамъ—извикаль либералнитѣ ораторъ—че злото, що описа почтенний рапорторъ, наистина сѣществува, но азъ съмъ увѣренъ, че то никакъ не е по голѣмо отъ това, що глѣдаме и у другитѣ не само голѣми, а и по-малки градове. Да са усили полиціята, ще рече да успокоимъ съвѣстьта си, а никакъ да въспремъ самото зло. Обществото трѣбва да знае, какво сичкитѣ тия вредни стърни на живота ни, зависятъ отъ нашитѣ общественни учреждения, у нашето възпитаніе... Той расправа іоще какво може да послѣдва отъ увеличението на полиціята: »ако назначимъ, казалъ той по-голѣмо количество пари за поддържането на лишна (*зйде*) полиція, съ това ще помогнемъ іоще повече на лошето състояніе у общественната *нравственностъ*... Отъ друга стърна това зло състояніе може да са смали, когато образованитѣ ни хора станатъ по-много, и да обърнатъ внимането си къмъ тия злочести жени; тукъ полиціята нищо не може да стори.....

Позволете ми, господа, да ви напомнѣхъ думитѣ на Беттина Фойз-Арнима: »Ако ни недостига нѣщо у това, то никакъ не сѣ паритѣ и срѣдствата, намъ ни недостига съчувствіе къмъ нещастнитѣ; ний трѣбва да струваме добро съ любовъ (Браво!) погрижете са да направите штоо бѣдното дѣвойче, кое желеа да има и то какво-годѣ наслаждение, да отиде да го търси не у распуснатитѣ заведения, дѣто са похабява, но другадѣ; помагайте да са натѣкмѣватъ дружества да образувате работни хора, и съ това вий ще направите по-голѣмо добро за народната *нравственностъ*, отъ-колко-то да отрѣдите голѣмо количество изъ общитѣ пари да са хрантутятъ повече чиновници у *нравственната* полиція!« (зачюватъ си гласове: Браво!)

При сичко това Ловве несполучилъ да спечели вишегласіето, и проекта на Браухитиша са приель съ 150 гласове срѣще 146. Тойзи страненъ резултатъ трѣбва да отдадемъ най-много на таковато обстоятелство, че мнозина отъ депутатитѣ, не привикнѣли на живота у голѣмитѣ градове, неразбиратъ наблюдениѣ отъ гѣхъ бесплѣтни евленія, почти неизбѣжни посрѣдъ сѣкаква сбирщина, както е Берлинъ. Азъ съмъ увѣренъ, дума авторътъ, че у Берлинъ макаръ и да има таквази развратностъ, *нравственностъта* обаче, особено у домакинскія животъ, никакъ не е по-слаба отъ *нравственностъта* у по-малкитѣ градове, дѣто домакинството значи много нѣщо. Нѣма сумнѣние какво на свѣта никаква полиція не е въ състояніе да изравни общественната *нравственностъ*... *благодарностието* е *нравственностъта*. Това ще са стори на пѣкон си за чудо, но то си е цѣла истина. Бокль (у втората гл. на съчиненіето си, »Исторіята на *цивилизацията*») признава за най-отлично отъ сичкитѣ общественни улучшения натрупаното богатство, защото отъ него зависяло да придобіе човѣкъ знание.....

(продължава са).

У единъ отъ скорешнитѣ броеве на в. „Македонія“ прочитае слѣдующитѣ:

„Освѣнъ трудътъ и знамето нѣма нищо друго на свѣта, което може да направи честитъ единъ частенъ човѣкъ, да обезбѣди и да оздрави единъ народъ, да укрѣпи и уячи едно царство.

„Съ труда и работеніето са набави щастіето или добротѣстіето, съ труда са добива сигурность да бѣде щастіето постоянно и трайно; а пѣкъ съ знаніето са постига да бѣде трудътъ вѣчно плодоносенъ, силенъ и изобиленъ.

„Онзи народъ, който иска да осигори бѣдљачностьта си, той има потрѣба да работи и да са учи сѣщо тѣй, както и онзи, който желае да си добіе добра бѣдљачность.

„Сега нѣма почти ни единъ човѣкъ, който да не вижда, че само на знаніето и на труда принадлежи благощастіето и бѣдљачностьта. А това особено е въ смотрене на по-малкиѣ народи“ . . . . .

По-нататѣкъ члена като са простира да говори за началото на народноститѣ и др. най-сѣтитѣ свѣршва.

„Онова което е истина, то еи е истина: да са и каже истината е сѣщо тѣй спасоносно, както е опасно да са прѣмълчи. Нека глѣдаме трезвенно на свѣта, и съ това само ще можемъ колкото по-малко да бѣдемъ изложени на внезапни събитія и на опасни самооблѣгванія.“

Свѣти на иргенитѣ и момитѣ, кои са притѣкмяватъ за уженваніе.

Вий млади момци-иргенчета! Прѣди да стѣпите у съпружество, първомъ си помислете за тѣзи обязаность, що земате върху си. Вий трѣбва да избирате за себе си другарки, кѣщници, майки на вашитѣ дѣца и помощници на старость. Бойте са да уголѣмите числото на нещастнитѣ съпружества, кои доносятъ погибелъ на домакинството и причиняватъ похлбване на нѣравитѣ! Сѣкога златото не обезпечева бѣдљачностьта; то твърдѣ често

са растопява въ рѣцѣгѣ и става на прахъ и пепелъ. Нестѣпайте у съпружество, съ каквато и да бѣде цѣна (т. е. непродавайте себе си за зестра) съ прѣсторена кукла, која може да изиграе нарѣдъ трийсетъ *контроданса* (игране на кадрилъ), безъ да умѣе друго; незачерняйте са, думамъ, съ тѣзи, кои вѣчно обожаватъ себе си и стоятъ винаги прѣдъ оглѣдалото; тѣзи кои искатъ да имъ пригледявате у сичко и само да имъ ласкаете; пазете са отъ такива махалки, кои са несвъртатъ у дома, но ходятъ изъ кѣща въ кѣща безъ работа, жени, на кои често припада и току ги наболява главата; бѣгайте отъ жени, на кои цѣлій день работата е да са удумватъ за кока си и да приказватъ сѣ за труфилата си, кои сѣкога мѣмрѣтъ и присмиватъ са на другитѣ, а себе си хвалатъ, кои искатъ сѣ тѣхъ да глѣдѣтъ и да ги любягъ,—ако ли е пѣкъ нѣкоя си що-годѣ учена да нечете друга книга, освѣнъ романитѣ, безъ да умѣе да на—готви, като далъ Господъ, една паница ѣстие.

Вий благородни дѣвици! пазете са да съедините сѣдбата си съ такивато мѣжие, кои ви лѣстятъ и подаватъ ви рѣка само за вашето богатство; неизбирайте за мѣжъ тогова, който прѣнебрежава своитѣ обязаности, и глѣда само какъ да пригодава на пощевкитѣ и удоволствіята си. Не удомявайте са съ такива окаяни сѣщества, кои са годятъ и мѣнятъ при първата сполучлива срѣща, кои днесъ отричатъ това, що сѣ вчера одобрявали, кои утрѣ ще укоряватъ това, що сѣ днесъ сами говорили съ похвала, кои променливо ту много обичатъ, ту много мразятъ, кои у едно и сѣщо врѣме казватъ *да* и *не*, кои отъ сѣкиго искатъ свѣти и сѣкиму даватъ, безъ да умѣятъ да искажатъ нѣщо наздраво, и променяватъ своето мнѣние колчимъ сѣднѣтъ и станѣтъ. Тѣй бѣдете вий умни и хитри у вашето слѣдване—било момакъ или мома—ако нежелаете да са сѣдние на васъ дѣдовата ви поговорка: *тумба тумба за тридни отъ та леле до вѣка!*

А когато брачната свръска вече оздрави вашія изборъ, и послѣ ви са родятъ дѣчица, старайте са за тѣхното добро възпитаніе, да ги отгледате тѣй, щото да ви бѣдѣтъ под

порка на старинитѣ; докѣто сж іоще малки глупави; погрижете са да имъ вдѣхнете страхъ Божїи и почитъ къмъ хората. Отъ васъ тѣ трѣбва да са научатъ, какъ ще са обпосятъ у спичко; колкото е възможно давайте имъ да разбиратъ, що е добро и що е зло, имаите ги около себе си и недѣйте ги твърдѣ распуца надалечъ, да са сбиратъ съ сѣкакви дѣчурлига. Бждете винаги тѣхни другари и пжтеводители къмъ доброто, учредители на тѣхнитѣ играчки и залгалки, утѣшители удѣтскитѣ имъ огорченїя. Най-много тѣ трѣбва отъ васъ да прїиматъ свѣти, наставленїя, похвалби, мжмранїя, награжденїя, наказания; до васъ и уважъ тѣ ще намиратъ у болезнитѣ си, снисхожденїе за погрѣшкитѣ си, строгость за лошитѣ имъ постжпки, подканїя на сърдчанїе къмъ ученето. Отъ васъ и при васъ тѣ трѣбва да са научатъ, що е вѣра, що е народность и отечество, що е постоянъ характеръ, що е добродѣтель и благотворителность, що е правда, великодушїе, благодарность и др. Съ една рѣчь, тѣ трѣбва да са научатъ какъ да бждатъ добри дѣца, искренни другари, разумни бащи и майки, честни хора, добри патриоти и полезни граждане. Наумѣвайте на дѣцата си сѣки день, че самото небе ви е отрѣдило да ги направите добродѣтелни, мждри и щастяви, та до нѣкога тѣ ще ви възнаградятъ; зач то ще отрастятъ подъ ваше покривателство: вниматели на доброто, покорни, нежни и почитни.

Правила на нѣравственността.

Говорете на човѣка за човѣкъ, приказвайте за нѣравственность и добродѣтель—васъ на сѣкждѣ ще да ви слушатъ; защото силата на нѣравственността е позната вече и допуста у сичкитѣ образовани народи. И на истина кому не е драго, кога слуша да са говори нѣдѣ за добринитѣ на нѣкой си отлични благодѣтели на човѣчеството, защитници на правдата, привързани къмъ народността и отечеството си? Доказано е вече, какво нѣравственността е изворъ на истинското благополучїе; тя управлява взаимнитѣ отношенїя на човѣцитѣ, и сѣкиму показва пжтъ, по който може да върви, ако желеа

своего доброчестїе. Това е най-първи законъ, свѣрка на човѣческитѣ общества; безъ нѣравственность и добродѣтель никога хората не би могли да са сдружатъ и да живѣятъ наедно. Слѣдователно сѣкое общество—градъ или село,—дѣто нѣма за основание добродѣтелята, скоро са развали; защото, както доброто живуване има свойство да сѣединява, тѣй и отъ лошавото сѣкога са ражда омраза, отдѣто, кое да е общество, или било дружество и частно, да речемъ, едно домакинство, отива повече къмъ развалата си и са упропастява.

Сѣки изъ насъ мисли и крой какъ да стори и направи, та да бжде доброчестенъ, и какъ да убѣгне отъ злочестїето — нїи са плашимъ отъ сиромашїя и желяемъ на себе си удоволствїе, да добруваме на свѣта. — Но да ли са погрижваме да спечелимъ истинското доброчестїе, и умѣемъ ли какъ да си го спечелимъ?

Доброчестїето, читателю, състѣи у доброто състоянїе на тѣлото и на духа (разума); безъ това сичко е напусто. Само тогава нашитѣ желанїя могатъ да бждатъ изпълнени, когато са водятъ отъ свѣстѣта, нѣравственността и разсжжденїето; у таковато спокойно и безмѣлвно расположенїе на духа, нашїи животъ бива винаги прїятенъ.

Нещастїето е дошушъ противоположно на горѣказанното състоянїе; а то са заключава у физическото и нѣравствено похабяване на човѣка: Оттукъ дохожда загуба на почитѣта, коя влече подирѣси униженїе, обезсърченїе прѣсялване—мжки и неволи, отдѣто и живота ни омржва.

Сѣкиму са прѣдставява такова щастїе, каквото му са ревне; но малцина сж тѣзи, кой си наумѣватъ, че само онзи може да бжде щастливъ, който са има за такъвъ, т. е. да са задоволява отъ честѣта си.

Удоволствїето, що е основа на нашето щастїе, заключава са у това: да бждемъ тѣлесно здрави и пржгави, а умствено окоптитени. Ето сладостно очарование на живота ни!

Скърбѣта е противоположно огаждане на неразлжчнїи другаръ, злочестїето. Тя е тамъ, дѣто страда човѣкъ, притисканъ отъ нуждитѣ.

У нѣравственността са срѣщатъ двѣ глав-

ни подраздѣленія: добро, или добродѣтель, зло, или порокъ, добри работи, или лошасти, похвала или срамъ.

Младежи! бързайте да усвоите първитѣ, а да отбѣгвате вторитѣ.—Това е желяемий пътъ къмъ благополучието.

НОВИ ВЪСТИ.

(Продълж. отъ с. 11.)

Съ прѣдшния листъ, като говорихме за Българскитѣ работи у Силистра, ний са обещавали да кажемъ и това:

Тия дни са случи да видимъ напечатанъ *Уставъ на едно Румунско Дружество за промишлеността и езика отъ Силистра*. Тойзи уставъ гласи тъй:

1) Дружеството да пропагандира съ сичкитѣ възможни сръдства мѣжду Власитѣ отъ тѣзи стѣрна за изучаването на матерния имъ (Румунски) езикъ и да подпомага за процъветането на влашкитѣ училища и пр.; 2) Да съдѣйствува за народното развитие и да запази неговитѣ привелегій; 3) да покровителствова градскитѣ и селски училища отъ сичката Доброджа(?) и да глѣда какъ да състави едно дѣвическо училище въ Силистра; 4) да залѣга съ старанията си за размноженето и улучшенето на училищата; 5) да настоява съ сичкитѣ си възможни сили за непрѣменното полагане на дѣло народното (Влашко) просвѣщене; 6) да варди законнитѣ права на училското съсловие, чрѣзъ сичкитѣ законни сръдства; 7) да подпомага младитѣ ученици, Влахчета, които нѣматъ леснина, тука и у Доброджа (!); 8) да са старае за отварянето на едно приуговорително училище, отъ четири класса и пр. Сътиѣ това Дружество щѣло да има за прѣдъ виду да подначи дѣйствиа си отъ най-ползевитѣ и най-необходимитѣ

Ний прѣведохме за сега отъ устава имъ толкозъ, колкото да посочимъ на читателитѣ си, особенно на нашитѣ братия у Силистра, какво са притѣкмя-

ватъ Власитѣ, а сѣки нека мисли по може да бѣде наподирѣ. Истината е това, че дордѣто Българетѣ у тоя градъ са каратѣ за първенство, и ревне ний са чорбаджилка, Власитѣ си плетжтѣ кошницата, подпомагани отъ своитѣ братия въ собствена Румунія. Намъ е свидно, наистинна и боли ни, защото сме положили що-годѣ трудець за свѣтаването на Българщината у Силистренско, дѣто прѣди 10-15 години бѣхж нападнали грѣцки и влашки попове и даскали, гладници и пиеници, кои бѣхж попълнили татѣкъ у българскитѣ села. Злочесто наше отечество! до кога ли ще са раздрѣваш отъ чуждосициитѣ, кои дохожджтѣ отъвнѣ да та подядатѣ, съ затѣпкането милата ти народност!

Както и да е, билощо било, по сеиъ сега ний сме съ надежда, че новойзбранитѣ общинари у Силистра трѣбва да нагласятъ сичко и да поправятъ кривото. Дано за напрѣдъ да прѣстанжтѣ вече омразитѣ и да са въдвори помѣжду имъ братска любовъ и съгласие за общето добро на града. Но ний ще помолимъ нѣшитѣ Силистрени, да са оставятъ отъ тойзи умъ, дѣто за нищо и никакво току са обажджтѣ прѣзъ вѣстницитѣ; защото съ това тѣ неправятъ друго, освѣнѣ да са подновяватъ омразитѣ и да дразнятъ противната стѣрна. Не е да незнаемъ какво нѣщо е чорбаджиската пасмина: като не сполучи да си отгъсти съ други начинъ, завзема са да разваля и съепва сичко, що е добро и най-свято у народа ни—училищата.

Младитѣ общинари—нека обърнатъ внимането си първо на училището у града имъ, да го наредятъ по-добрѣ, съ учители—врѣдни и способни да вършѣтѣ работъ, а не съ такѣва, каквито бѣха до сега скопосници, кои исхабяватъ скъпоценното врѣме на дѣцата. Слѣдъ това да са погрижатъ и за селскитѣ училища, като приканватъ селевитѣ да си пращатъ дѣцата въ училището. Около Силистра има нѣколко голѣми села, но училищата имъ никакъ неотговарятъ спорѣдъ врѣмето.

Селенетъ татъкъ, ако и да сж некоопитени, както и другй у нашенско, юще и опорни хора, но се пакъ обичать хубавото, и кога имъ го каже нѣкой, тѣ слушать.

Прѣдсѣдательтъ на българската община у Силистра Архимандритъ Отецъ Кирилъ е човѣкъ събуденъ и родолюбивъ, та ще подѣйствиова възможитъ за да са управи общината и да са утаятъ омерзнитѣ волненія мѣжду тамкашнитѣ сбирщини Българе. Н. Прѣподобие знае гръцката зловна гордостъ, отъ коя е и пострадалъ съ грозното злоченю, та неще помисли злото на своитѣ братья сънародници, или да подражава по примѣра на фенерското Духовенство, кое знаѣше само да са пери и подноси горделиво врѣдъ простія народъ. Отецъ Кирилъ разбира какво ще каже священническій чинъ, и прочита винаги Свято писаню; но и ний ще му наумимъ отъ думитѣ на С-го Апостола Павла: Празни прѣпирни на човѣци, сж разваленъ умъ и чюжди отъ истината, кои мислатъ какво благочестіето е средство за печалба, отстранявай са надалечъ отъ таквато (Тит. I гл. 6 ст. 5; У сичко показвай самъ себе примѣръ къма добритѣ дѣла (Тит. гл. 2 ст. 7). . . .

Тукъ сж прѣнесени много Влашки книги, кои щѣли да са раздавать даромъ, дѣто има влашки училища—у Македонія и покрай Дунава, кадѣ Силистра. Ний Българетѣ, са хвалимъ, че сме ушь нѣщо си, а никой отъ насъ не ще да хариже нито едно Букварче на нѣкое селско училище. Тѣй ли пазятъ другитѣ своята народность? Чакайте да ни проведатъ помощъ прѣхваленитѣ родолюбци, кои си живѣятъ богато и раскошно въ чюждина, че тогава нашитѣ училища ще харосатъ. Тѣжко ни и горко, ако са надѣваме на похабенитѣ вече у Влашко и другадѣ наши Българе?

СТИХОТВОРЕНИЕ.

О Т З И В Ъ

на

•Братски трудъ• отъ Г. Г. Г.
Беневъ и А. Илиевъ

(виж „Читалище“ бр. 5 год. II.)

Въ Прага

Съ радость чухми вашъ-тѣ милъ гласъ
Друзи мили тукъ, мѣжду насъ.
Пѣсни ваши сж пріятни,
Весели сж, сладкогласни.

Отъ брѣгове на Вълтава

Пѣсень сладка лесно става.

Тамъ и музинъ весель съборъ

Съставлява пріятенъ хоръ.

А Вълтава, вода красна

На ваша-та сладка пѣсна—

На пріятенъ сладкъкъ вашъ гласъ

Изъ тихичко държи му басъ.

Пѣйте, мили, дордѣ сте тамъ

Пѣйте, пѣйте, мѣза то вамъ.

Тукъ въ наша та родина,

Мила наша, ахъ, загора

Нѣма никой кой да попѣй.

Сичко тамо жално пѣвѣй.

Орфей¹⁾ Музи²⁾ гробъ покрива

Отъ день на день жално бива.

Други музи изгонени³⁾

Въ странство д' идятъ принудени.

Завистна ги рѣка гони,

Що-то не сж благородни.

Побързайте братья мили,

Дѣто сте се ви родили

У башинъ ни нажаленъ дворъ

Да съставимъ братски ни зборъ.

Съ пѣсни лесни да запѣйми

Стига вече да нѣмѣйми;

(Подъ зелена наша лоза

Да направимъ оркестера.)

Да извикнемъ съ мѣшекъ гласъ

Простотио бѣгай отъ насъ!

Въ Желѣзникъ 1. Януар.

1872

II. Ивановъ.

П. П. Цѣль-та ми на настояща-та
пѣсня се да покажѣ, какъ ся гонѣтъ

1) Г. Ваню учителъ-тѣ ни. 2) Г. Г-жи. Желка и Пенка наши учителки въ гл. дѣв. училище мъртаи
3) Г-жа Анастасія, Зюмбюда и др.

наши-тѣ учители кѣто нѣматъ арка и да повикамъ ученици-тѣ, кои-то се учятъ по вѣнъ по скоро да си додѣтъ и въ отечество то си да работятъ, защото-то отъ далечъ ъе лесно да се пѣй. Нарочно викамъ нашитѣ съотечественници, защото-то градани има нужда слѣдъ смъртъ-та и изгонваніе-то на учители.

Сжщій

РАЗНИ.

Смокинитѣ и Писмото.

Единъ робъ Индиянецъ, натоваренъ отъ Господарьтъ си да занесе кошница съ смокини и писмо на нѣкой отъ приятелитѣ му, по пѣтитъ изялъ малко отъ тѣзи плодове и предалъ остатото съ писмо. Погрѣшката му била по скоро позната, колкото и да отричалъ, и, да го накаратъ да си припознай погрѣшката, чеди му съдържането на писмото. Индиянецътъ останялъ смаянъ; прокълнялъ книгата и я нарѣкълъ лъжливъ свидѣтель. Слѣдъ нѣколко врѣме пакъ го натоварили съ сѣщата работа, по пѣтитъ изялъ пакъ нѣколко смокини, нъ за да не го обвинятъ отново, наумилъ си да скрие писмото подъ единъ голѣмъ камъкъ. Той са зарадвалъ много за дѣто измислилъ да скрие тѣй писмото ужъ да не го видятъ, защото си мислялъ че то можало да глѣда и да хортува и че пръвнятъ пѣтъ то го искавало.

Като му угадали втората погрѣшка отъ съдържането на писмото, бѣднитъ простакъ билъ принуденъ да искаже всичко, и са чудялъ на писмото, на което отдавалъ нѣкаква магическа сила.

(С. П.)

Истинското щастіе бива еѣтино, ако е скъпо, то не е отъ добро качество.

** Щото ни трѣбва за да са хранимъ и обличаме, та да живѣемъ, е малко нѣщо. Повече ній желаемъ какъ да са изравнимъ съ другитѣ и да ги надминемъ.

** Лошитѣ начала правятъ лоши нѣрави — а лошитѣ чювствованія произвождятъ лоши работи.

** Природата туря сичкитѣ хора на сѣщето равнище; всенитаніето ги раздѣля.

** Несполучишь ли съ единъ ударъ, замахни та удари юще веднѣжъ.

** Кога възлѣземъ на нѣкоя висока планина, оттамъ вждашь друго.

** Истинскій мѣдрецъ са учи отъ цѣлъ свѣтъ. — Сѣка случка е като единъ урокъ,

** Пій полека, ако искашь да си угасишь жадостъта.

** Нищо поскоро неостарѣва отъ благодарнiето.

** Щастіето прилича на сѣнката, која едно дѣте иска да улови и која са изгубва тѣкмо когато помисли, че ъе хванадо.

ОТГОВОРИ НА ПИСМА.

Г-ну Т. Коларову у Варна. Сичкитѣ ви писма и проводени пари рѣдовно пріежме. Добрѣ казвате у послѣднето си да са уголѣмилиста на „Училище“ или да го издаваме три пѣти на мѣсеца, че спомоществователитѣ можали да придадѣтъ нѣщо върху годишната плата. Това е и нашето желаше; но види са, че то не ще са обждне тѣжъ година. При захващането на год. П ній рекохме, че това зависи отъ спомоществователитѣ, ако нѣкакъ наспориватъ и да придадѣтъ юще по 5 гр. баремъ за пощенскитѣ разноски. Но освѣнъ, че малцина чюхъ думата ни, отъ повечето абонати на мѣето гр. 20 1/2 събрахме тѣкмо по 20 гр. и слѣдватъ да ни испрацѣтъ сѣ по толкозъ. Но ще каже нѣкой: какво бива отъ 20 пари. — За насъ тѣ струватъ много. Като е тѣй, чичовото, нѣма какво да са прави: *сиромашъ чювкъ съ полвинка са гечиндисва*, казува наша поговорка. Ній сме богати за слободитѣ, а кога доде за това, тогава сме сички сиромаси — нѣмаме! и свършена. Но пакъ нетрѣбва да са отчайваме. Напрѣдъ! и добъръ е Господъ,

Г-ну А. Б-ву въ Сливенъ. Вашитѣ стихове ще са сибѣсятъ. Не бързайте.

Г-ну Г. А. Ч-ву у Силистра. Вешето желаніе ще бжде исцѣлено. Да сте живи и здрави.

Българското читалищно настоятелство у Едрене явно благодари Г-ну А. Станову отъ Гюргево за подарката му 8 екземпляра годишно течеие отъ поврѣменното списание „Училище“, кое распоредо на слѣдонитѣ села: Милешево, Талашманлъй, Кжжлъ-Индже, Хамбарлъй, Вайсалъ, Гечкинли, Сирум-бегли и Вахѣрѣ.

за на стоятелството
Ив. Пусула (касiеръ)
Ив. Неновъ (писаръ)
В. Х. Ивановъ.

ПОПРАВКА

У Прѣдишія листъ въ подаркитѣ, напечатаното Новата махла у Ени-заарско, ще са чете Ески-Заарско.

Издатель—стуганъ Р. Блѣсковъ.

Руссе, въ почати. на Д. областъ.

طوبه ولايتي مطبعه سنده طبع اولينشدر